

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 143 jan 2016

UTGIVEN SEDAN 1981

www.slmk.org

**I DETTA
NUMMER**

BANKER OCH INVESTERINGAR I KÄRNVAPEN

Ny Don't bank on the bomb-rapport

**DET HUMANITÄRA INITIATIVET
NÄRVARANDE I FÖRSTA UTSKOTTET**

**BANKERNA OCH KÄRNVAPEN -
VAD TYCKER SVENSKA UNGDOMAR?**

**SLMK VERKSAMHETSBERÄTTELSE
2014-2015**

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

Vardagliga men viktiga val!

De senaste åren har vi blivit allt mer varse hur våra till synes triviala, vardagliga val får konsekvenser för vår gemensamma värld. Efterfrågan har ökat på produkter som tillverkas med hänsyn tagen till naturen och till de människor som producerar dem. Och att cykla istället för att ta bilen har för många blivit ett aktivt val för att minska utsläpp och trängsel.

På samma sätt är valet av förvaltare för våra pengar en handling som får konkreta följder. Nära 500 miljarder dollar tillhandahåller investerare för kärnvapenproducerande företag. När vi sparat till barnbarnen, semesterresan eller pensionen har vi gjort detta möjligt. Sedan några år verkar vi i SLMK för att bankerna och AP-fonderna ska sluta investera i kärnvapenindustrin. Genom möten, debattartiklar, seminarier, vykorts-kampanjer, rundabords-samtal och pressmeddelanden har vi hjälpt bankerna att fatta dessa beslut – vi är därigenom ett uttryck för den folkliga avskyn mot att låta våra hopspargade pengar användas till massförstörelsevapen. Tack för att du som medlem i vår förening gör detta arbete möjligt!

Som ni kunde läsa i förra numret gav vi 2015 års Anti-atombombsdiplom till Amanda Jackson, hållbarhetschef på Swedbank, som målmedvetet och kraftfullt arbetat mot finansiering av kärnvapen.

I november släpptes den årliga rapporten om investeringar i kärnvapenindustrin *Don't Bank on the Bomb*, där 382 banker och finansiella insti-

”

Sedan några år verkar vi i SLMK för att bankerna och AP-fonderna ska sluta investera i kärnvapenindustrin. Genom möten, debattartiklar, seminarier, vykorts-kampanjer, rundabords-samtal och pressmeddelanden har vi hjälpt bankerna att fatta dessa beslut

tut i 27 länder har granskats. Sedan den första rapporten publicerades har en påtaglig förändring skett. Idag tar samtliga svenska storbanker avstånd från kärnvapeninvesteringar. När Nordea i maj lät annonsera att de slutar investera i Boeing eftersom företaget är involverat i produktionen

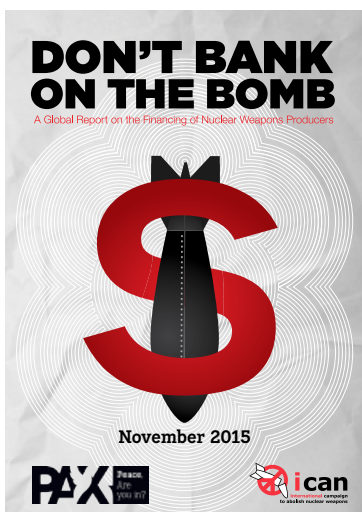

Andreas Tolf
andreas.tolf@slmk.org

av de brittiska kärnvapnen, gav det eko runt hela jorden, bland annat i Financial Times, som rapporterade om Nordeas beslut.

Varse att våra handlingar får konsekvenser, både goda och onda, står vi inför ett nytt år. Vi bär förhoppningar om att detta år ska bjuda ökad fred och trygghet för människor runt vår planet. I en värld plågad av osäkerhet och våld behöver vi särskilt lyfta fram det goda arbete som görs. Att arbeta mot kärnvapen behöver inte vara svårare än att meddela sin bank att de gör helt rätt i att inte investera i massförstörelsevapen, eller att som medlem i Läkare mot Kärnvapen stödjade oss i vårt arbete! ❖

INNEHÅLL

- 4 RAPPORT FRÅN FÖRHANDLINGAR I FN:s FÖRSTA UTSKOTT
- 6 BANKERNA OCH KÄRNVAPEN – VAD TYCKER SVENSKA UNGDOMAR?
- 9 SLMK VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2014-2015

- 8 SWEDBANK TAR AVSTÅND FRÅN KÄRNVAPEN
- 21 DETTA HAR HÄNT / LÄSTIPS
- 22 CLOSE CALLS - ABLE ARCHER
- 24 INTERNATIONELL UTBLICK

Läkare mot Kärnvapen nr 143
jan 2016
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 4000 ex

Läkare mot Kärnvapen är en kvartalstid-
skrift som ges ut av föreningen
Svenska Läkare mot Kärnvapen i
samarbete med **Danska Läkare mot
Kärnvapen, Forskare och Ingenjörer
mot Kärnvapen** och **Svenska
Tandläkare mot Kärnvapen**.

Ansvarig utgivare: Jan Larsson
Linnég. 2 H, 753 32 UPPSALA
Tel 0725-66 87 25
E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr: Jan Larsson, Ulf König,
Josefin Lind, Gabriel Holmbom, Clara Levin

Tryckeri: AM-tryck & reklam i Hässleholm
0451-38 49 50

Layout: Gabriel Holmbom,
egdesign.gabriel@gmail.com

Manus till nästa nr skickas till:
Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av
kansliet i Stockholm, adr se sid 25.

Tryckt på miljögodkänt papper.

Bankgiro 901-0901.

UTGIVNINGSPLAN

Nr	Manusstopp	Distribution
144	1 feb	mars

FRAMSIDA: Amerikansk ICBM Titan II
i silo. Foto: Steve Jurvetson

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

▲ Panel om nedrustning och icke-spridning av massförstörelsevapen, med utgångspunkt i Blixrapporten från 2006.

DET HUMANITÄRA INITIATIVET NÄRVARANDE I FÖRSTA UTSKOTTET

*Analys av höstens nedrustnings-
diskussioner i FN* Av Clara Levin och Josefin Lind

Det var ett intensivt första utskott i FN som pågick under oktober och början av november, med fler resolutioner, uttalanden, debatter och sidoeven angående på länge.

Åtskilliga resolutioner var nya för i år och för första gången var det humanitära initiativet tydligt närvarande, med starka och viktiga resolutioner och inte bara ett gemensamt anförande som tidigare år.

Inför första utskottet hade vi i SLMK höga förväntningar på Sverige, dock utan att ha egentlig insyn i regeringens

planer. På våra frågor om hur Sverige skulle rösta för de olika resolutionerna hade vi inte fått några svar och därför bjöd regeringens agerande under utskottet på flera överraskningar, både positiva och negativa.

På bordet låg tre viktiga resolutioner framlagda av stater, drivande inom det humanitära initiativet, resolutioner som tvingade FN:s medlemsländer att ta ställning, som ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) uttryckte det. Österrike lade fram hela texten om "The Humanitarian Pledge" i form av en resolution. Vidare lade Sydafrika fram en resolution om staters etiska och moraliska ansvar att nedrusta kärnvapen och Mexiko, slutligen, lade fram en resolution om en "open-ended working group". Den

sistnämnda innebär att det skapas ett forum i Genève, där man under en kortare period diskuterar nya legala åtgärder och normer för kärnvapen-nedrustningen. Även Iran lade fram en resolution om en liknande grupp, som under två år skulle arbeta med konsensusregler i New York. Irans resolution hade till en början stöd från kärnvapenstaterna men just före omröstningen drog Iran tillbaka den med förklaringen att de inte lyckats ena kärnvapenstaterna. Men alla de tre resolutionerna från det humanitära initiativet antogs.

Hur röstade då Sverige när allt kom till kritan? En positiv överraskning var att Sverige röstade för The Humanitarian Pledge. Resolutionen handlar om att fylla det rättsliga tomrummet kring kärnvapen och förbjuda dem på humanitära grunder. Sveriges röstning var en positiv överraskning eftersom vi inte formellt anslutit oss till denna utfästelse – trots löften om detta från utrikesminister Wallström. Vi ser detta som ett tecken på att en svensk anslutning är på väg, att Sverige äntligen tagit ställning för att kärnvapnen ska förbjudas – oavsett om kärnvapenstaterna sitter vid förhandlingsbordet eller inte.

▲ Hans Blix och utrikesminister Margot Wallström i panelen.

▲ Hashtaggen #UNGA (United Nations General Assembly) underlättade för att följa de pågående diskussionerna på sociala medier.

▲ Clara Levin, projektledare hos Läkare mot Kärnvapen, på plats i FN under första utskottet.

Vi hoppas att detta innebär att Sverige framöver kommer att aktivt verka för ett kärnvapenförbud och att man bedriver detta arbete i nära samarbete med det humanitära initiativets ledarnationer. Kärnvapenstaterna motsätter sig självfallet allt detta arbete, exempelvis genom att förlöjliga den humanitära debatten i nästan alla sina uttalanden. Det är dock tydligt att det inte finns något de kan göra för att bromsa den växande humanitära diskursen. Det är svårt att bemöta argument som vilar på humanitära grunder och det stressar kärnvapenstaterna. Det har deras agerande under första utskottet visat.

Sydafrikas resolution handlar om etiska imperativ för en kärnvapenfri värld: att definiera kärnvapen som oetiska och att slå fast att alla stater har ett moraliskt ansvar för att kärnvapnen elimineras. Denna gång var Sveriges agerande en besvikelse då Sverige avstod från att rösta. Vi vet inte hur vi ska tolka Sveriges agerande här – betyder det att regeringen inte anser att kärnvapen är omoraliska? I röstförklaringen, som Sverige lämnade tillsammans med Schweiz, finner vi inga svar. De två länderna skriver där att det är olyck-

RÖSTNINGRESULTAT Första Utskottet - antal stater och Sverige

RESOLUTION	FÖR	EMOT	AVSTOD	SVERIGE
L. 13 Open-ended working group	135	12	33	För
L. 37 Humanitarian consequences	136	18	21	För
L. 38 Humanitarian pledge	128	29	18	För
L. 40 Ethical imperatives	124	35	15	Avstod

ligt att blanda ihop internationell rätt och etiska principer – det är viktigt att skydda den internationella rätten ”som ett system av juridiskt bindande regler och inte enbart som kraven på moral”. Samtidigt skriver man dock att internationell rätt till stor del bygger på etiska principer och moral.

Sydafrikas resolution är ett viktigt tillägg till den humanitära diskursen kring kärnvapnen. Här finns inga frågetecken, ingen komplicerad underliggande mening. Det handlar om att kärnvapnen bryter mot humanitära lagar, mot FN-stadgan, mot rätten till liv. Att som Sverige lägga ner sin röst är att ta den enkla vägen för att inte stöta sig med någon. När Sverige nu

röstat för The Humanitarian Pledge är det uppseendeväckande att man inte tar ställning för resolutionen från Sydafrika, ett land man tidigare stött och samverkat med i dessa frågor.

Vi ser fram emot att följa arbetet i ”open-ended working group”, förhoppningsvis även på plats i Genève. Vi hoppas att detta arbete tar konkreta steg framåt och att ramarna sätts för hur ett kärnvapenförbud ska förhandlas fram. Och vi hoppas att Sverige agerar konstruktivt och positivt här och inte spelar kärnvapenstaterna i händerna. Om detta kommer du att kunna läsa i Läkare mot Kärnvapen och på vår blogg på www.slmk.org under året som kommer. ❖

BANKERNA OCH KÄRNVAPEN

DON'T BANK ON THE BOMB

Av Josefin Lind

I november släpptes den årliga rapporten *Don't bank on the bomb* av den nederländska föreningen Pax. I rapporten återfinns 26 företag som alla är i hög grad involverade i arbetet med att utveckla, testa, underhålla och modernisera kärnvapen och dess nödvändiga komponenter.

Rapporten listar även 382 privata och statliga finansiella institutioner världen över som finansierar dessa företag genom lån och aktier bland annat.

I Sverige ser vi en positiv trend. När första rapporten kom 2012 fanns

alla fyra svenska storbanker med i rapporten som investerare i kärnvapen och ingen hade någon tydlig policy mot att finansiera kärnvapenindustrin. I årets rapport har alla storbankerna policys och/eller publicerade listor över kärnvapenrelaterade företag som de utesluter ur sina investeringar och det fåtalet kvarvarande investeringar som finns i rapporten förväntar vi försvinna när redan överenskomna avtal löper ut. Även om trenden är positiv så uppmanar vi alla läsare att fråga er bank hur det ser ut med kärnvapeninvesteringarna. Det gäller att hålla frågan konstant vid liv så att bankerna också känner ett positivt tryck att bibehålla och utveckla sina policies! ❖

Vad tycker svenska ungdomar om bankers investeringar i kärnvapenindustrin?

Text & foto: Emil Annetorp

Flera svenska banker har haft aktier i företag som tillverkar kärnvapen, något som tidigare inte varit allmänt känt.

Nu har flera banker avslutat sitt samarbete med företag som är involverade i kärnvapenindustrin, eller är i färd med detta, kanske påverkade av rapporten *Don't bank on the bomb*. Än finns det dock vissa aktieinnehav kvar och det kan vara svårt att få klarhet i hur det i detalj ligger till.

Läkare mot Kärnvapen var på plats och ställde några frågor om detta till studenter på Södertörns högskola efter ett föredrag av SLMK om kärnvapnens humanitära konsekvenser.

Hur ser du på att din bank eller dina pensionsfonder kan ha kopplingar till företag som investerar i kärnvapen?

– Det är väldigt negativt såklart. Jag hoppas verkligen att min bank inte har kopplingar till kärnvapenindustrin. Men det är också en påminnelse om att jag bör kolla upp det, för man tänker inte på att det kan vara så, säger 22-åriga Iman Djelloul som läser utveckling och internationellt samarbete. Vid sidan av sin utbildning jobbar Iman

extra på en av Sveriges största banker.
– Som banktjänsteman skulle jag aldrig kunna tänka mig att sälja fonder med kopplingar till kärnvapenindustrin.

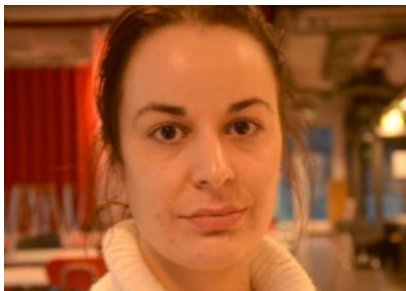
I rapporten *Don't bank on the bomb* från 2015 framgick det att Skandinaviska Enskilda Banken hade aktieinnehav i företag med kopplingar till kärnvapenindustrin. Iman tror att kunderna har goda möjligheter att sätta press på bankerna.

– Jag tycker att kunderna har ett väldigt stort ansvar, de kan göra mycket! Om det är många kunder som tycker

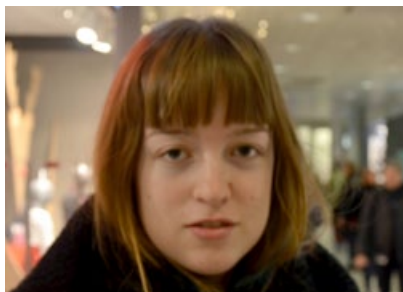

någonting då kommer bankerna till slut att behöva anpassa sig till kundernas behov eller till det som kunderna vill ha.

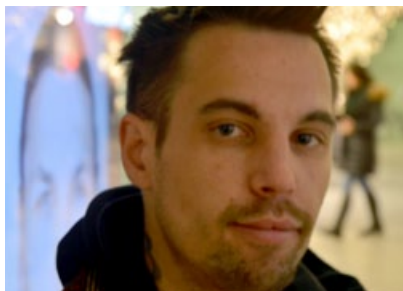
Studenterna som lyssnade på föreläsningen börjar lämna lokalen. Musiken skruvas upp och några köar för att köpa en öl. Men 22-åriga journaliststudenten Sophie Tanha dröjer sig kvar en liten stund till. Hon berättar att föredraget var intressant och att det är

dåligt att hennes bank kan ha kopplingar till kärnvapen.
– Men jag vet inte vad min bank sysslar med... Det får jag kolla upp!

Miranda Hedström, 22 år:
Jag tycker att det är jättehemskt och jag tror att de flesta inte vet om kopplingen.

Christian Englund 30 år:
Det tycker jag är illa. Jag tror att det är många som inte har någon koll på att kopplingen finns.

Love Bergsell, 29 år:
Det känns omoraliskt och jag tycker man borde uppmärksamma att den kopplingen finns. Jag skulle definitivt kunna tänka mig att byta bank ifall det skulle ge någon påverkan.

Vill du veta om din bank har finansiella kopplingar till kärnvapen? Läs mer på:
www.dontbankonthebomb.com

SWEDBANK TAR FULLSTÄNDIGT AVSTÅND FRÅN KÄRNVAPEN

av Amanda Jackson, hållbarhetschef för Swedbank.

En ständig fråga för oss som arbetar med hållbarhet är om det går att förena hållbarhet med lönsamhet. Jag vill påstå att det är möjligt, men att enkelt säga att hållbarhet är lönsamt är antagligen att förenkla tillvaron.

Jag tror att framtidens mest framgångsrika bolag – och därmed bästa investeringar – är de som klarar av att ställa om till nya förutsättningar och bidra till att hitta hållbara lösningar på lokala och globala utmaningar. Att investera i hållbarhet kan naturligtvis innebära kostnader på kort sikt. Långsiktigt tror jag dock att det är en lönsam affär. Generellt är vår strategi att påverka bolag att bli bättre och att utveckla sin kärnverksamhet mer hållbart. Genom att bedöma och föra dialog kring hållbarhetsrelaterade risker vid kreditgivning, inköp och investeringar kan vi påverka kunder, leverantörer och

de bolag vi investerar i. Det tror jag är ett effektivt sätt att skapa förändring och att driva på för ett mer hållbart och ansvarsfullt näringsliv. När det gäller kärnvapen har vi dock valt en annan strategi. Här utesluter vi. Det kan låta som en självklarhet att inte investera i eller finansiera kärnvapen men så är det faktiskt inte. När jag började jobba med denna fråga var det inte en självklarhet i branschen att förbjuda finansiella tjänster till kärnvapenbolag. I april 2013 antog Swedbank en ståndpunkt som klargör hur banken ska förhålla sig till försvarsmateriel; det innebär bland annat att vi tar fullständigt avstånd från kärnvapen. En viktig restriktion som gäller såväl investeringar som kreditgivning och samtliga marknader där Swedbank har verksamhet. Att finansiera eller investera i kärnvapen är helt enkelt oförenligt med bankens värdegrund och något vi ser som en långsiktigt olönsam affär, för både människan, planeten och för banken.

Implementeringen av vårt ställningstagande har skett stegvis. Under 2013 och 2014 uteslöt vi 15 bolag med kärnvapenkoppling ur våra fonder med undantag för indexfonder. Nu under hösten kommer våra indexfonder att bli indexnära fonder för att kunna utesluta bland annat kärnvapenbolag. På creditsidan bedöms hållbarhetsrisker vid företagskrediter och det råder förbud mot att initiera affärsrelationer med kärnvapenbolag.

En dag på jobbet för mig är inte den andra lik. Att arbeta med att utveckla ett förbud mot finansiella tjänster till kärnvapen har varit en viktig fråga. Andra viktiga frågor är hur vi på bästa sätt fortsätter integrera hållbarhetshänsyn i våra affärsbeslut och processer, hur vi skapar ökad transparens kring vårt arbetssätt, våra framgångar, utmaningar etc. inom hållbarhetsområdet, samt hur vi, tillsammans med våra affärspartners, kan finna affärsmässiga och hållbara lösningar på befintliga och framtida utmaningar, där exempelvis klimatfrågan är av avgörande betydelse.

Att jobba med saker jag ser som viktiga och att kunna påverka är en väldigt stor drivkraft för mig. Förbudet mot kärnvapen är en sådan sak som jag är väldigt glad över. Min förhoppning är att fler banker ska gå samma väg och att vi, inom en relativt snar framtid, ska se att såväl investering i som finansiering av kärnvapen minskar. ❖

AP-fondernas etikråd

Etikrådet är ett samarbete mellan Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonden. Etikrådet bildades 2007 och samordnar AP-fondernas arbete kring miljö och etikfrågor. Rådet representeras av en person från varje fond. Rådet har gjort följande ställningstagande i frågan om kärnvapen:

Icke-spridningsavtalet om kärnvapen (Non-Proliferation Treaty, NPT) är ett fördrag från 1970 som syftar till att hindra spridningen av teknik och kunskap för att framställa kärnvapen och som ger Frankrike, Kina, Ryssland, Storbritannien och USA rätten att inneha kärnvapen...

Etikrådet kan konstatera att ett mindre antal bolag, i vilka AP-fonderna har investerat, på olika sätt är involverade i underhåll och uppdatering av några av dessa fem länders kärnvapensystem. I och med att Sverige har undertecknat och ratificerat fördraget om icke-spridning, bedömer Etikrådet den typ av verksamhet som bolagen bedriver vara inom ramen för vad fördraget tillåter...

Läs mer om Etikrådet på www.etikradet.se ❖

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nobels fredspris 1985

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE
VERKSAMHETSÅRET
2014-09-01 – 2015-08-31**

VERKSAMHETSBERÄTTELSE VERKSAMHETSÅRET 2014-09-01 – 2015-08-31

Sammanställd av Meit Krakau

Tre händelser som särskilt satte sin prägel på detta verksamhetsår var Wien-konferensen i december 2014 om det Humanitära initiativet, översynskonferensen för Icke-spridningsavtalet (NPT) i april - maj 2015 och 70-årsminnet av atombomberna över Hiroshima och Nagasaki i augusti.

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

SLMK är en ideell förening med det långsiktiga målet att kärnvapenkrig ska förhindras genom att kärnvapnen avskaffas. Vi arbetar för ett internationellt bindande avtal om förbud mot kärnvapen. Föreningens syfte är att sprida saklig, vetenskapligt välgrundad information om de medicinska effekterna av kärnvapen. SLMK ingår i den internationella federationen International Physicians for the Prevention of Nuclear War, IPPNW, som tilldelades Nobels fredspris 1985. SLMK är associerad medlem i Svenska Läkaresällskapet.

MEDLEMSKAP

SLMK organiserar läkare och medicine studerande samt lärare vid medicinsk fakultet. Vid verksamhetsårets utgång hade föreningen 2382 betalande medlemmar och 14 studentmedlemmar, vilket var en liten nedgång jämfört med föregående år. Medlemsavgiften är 290 kr per år. För studentmedlemmar är avgiften 100 kr per år. Av medlemmarna är 53 % män och 47 % kvinnor.

ASSOCIERAT MEDLEMSKAP

Tre yrkesföreningar mot kärnvapen, *Forskare och ingenjörer mot kärnvapen*, *FIMK*, *Sjuksköterskor*, *sjukgymnaster och analytiker mot kärnvapen*, *SSAMK*, samt *Svenska tandläkare mot kärnvapen*, *STMK*, har valt att lägga ner sina respektive föreningar varefter deras medlemmar erbjudits att bli associerade medlemmar i SLMK. De kan då fortsätta sitt engagemang mot kärnvapen inom SLMKs ram. Medlemsavgiften för våra associerade medlemmar är 200 kr per år. Den största gruppen av associerade medlemmar utgörs av f.d. FIMK-medlemmar med 147 betalande. De f.d. STMK-medlemmarna är 109 och de f.d. SSAMK-medlemmarna är 4. SLMK välkomnar fler associerade medlemmar bland dessa professioner.

STYRELSEN

Årsmötet i januari 2015 bevisades av ett 15-tal medlemmar. Andreas Tolf omvaldes som ordförande. Åsa Lindström och Martin Tondel omvaldes som våra två vice ord-

föranden. Den nyvalda styrelsen hade från början 10 ordinarie medlemmar. De blev 9 efter att en styrelsemedlem senare avgick ur styrelsen p.g.a. tidsbrist. Antalet suppleanter i styrelsen var 7. Som föreningens auktoriserade revisor omvaldes Christina Gotting. Som revisorssuppleant nyvaldes Eva Stein. Som föreningsrevisor omvaldes Bengt Lindell och som dennes suppleant Kristina Olofsson. Föreningsrevisorns ansvar är att granska verksamheten och kontrollera att föreningen har gjort det som enligt stadgar- na ingår i ändamålet. Föreningsrevisorn fyller även funktionen som mottagare av meddelanden från "visselblåsare". Vid årsmötet valdes en ny valberedning bestående av Carin Odhner, Johannes Norberg och Erik Wareborn.

Verkställande utskottet, VU, utgörs f.n. av sex styrelsemedlemmar: ordföranden, de två vice ordförandena, sekre- taren, Leonore Wide och Gunnar Westberg. Normalt ingår i VU även den ordinarie studentrepresentanten. Då denna styrelsepost varit vakant under större delen av verksam- hetsåret har studentsuppleanten David Victorin adjung- erats till VUs möten. Kassaförvaltare Klas Lundius och generalsekreterare Josefin Lind är ständigt adjungerade medlemmar i VU. VU håller månatliga sammanträden via Skype.

Styrelsen har haft 6 sammanträden under verksamhets- året. Det första hölls i början av september 2014 och det andra i november 2014. I januari 2015 hölls ett kort sty- relsemöte före årsmötet, ett konstituerande styrelsemöte direkt efter årsmötet och därefter ett vanligt styrelsemö- te. Vårsmötet hölls i april i Trondheim på inbjudan av vår norska systerförening Norske leger mot atomvapen, NLA. Vi fick då tillfälle att presentera våra föreningar för varan- dra och diskutera gemensamma frågor, lyssna till forska- ren Kjølve Egelands föredrag om det humanitära initiativets framväxt och hålla vårt eget styrelsemöte. Se även rapport i LMK nr 141. Övriga styrelsemöten hölls i Stockholm.

STUDENTGRUPPEN

Medicinstudenterna ses som mycket viktiga för förening- en. Vi försöker så ofta som möjligt få med en student på våra aktiviteter. Antalet studentmedlemmar har de senas- te åren varit ganska konstant mellan 15 och 20. Det finns också studenter bland de associerade medlemmarna.

KANSLI OCH PERSONAL

Föreningen har sitt huvudkontor på Norrtullsgatan 45, Stockholm. Josefin Lind har sedan januari 2015 titeln ge- neralsekreterare och ansvarar bland annat för intern och extern information samt representerar SLMK i många olika sammanhang. Cerese Olsson är ekonomi- och admi- nistrationsansvarig. Hon sköter den löpande ekonomin, medlemsregistret m.fl. administrativa uppgifter, och hon deltar även i olika projekt som SLMK driver. Föreningens mångåriga kanslichef Klas Lundius som arbetar på SLMKs kontor i Perstorp har överfört många av sina tidigare ar- betsuppgifter till Stockholmskontoret. Han fortsätter vara föreningens kassaförvaltare. I augusti 2014 anställdes Clara Levin som projektledare, från början på halvtid för

att koordinera projektet att modernisera studiematerialet Lär om Kärnvapen, och sedan på heltid för att arbeta med andra aktuella projekt och även för att ersätta Josefin Lind under hennes föräldraledighet sommaren 2015. Ellinor Nilsson har haft en timanställning för arbetet med att gå igenom och sortera SLMKs arkiv. Detta arkiv överlämnades i början av december 2014 i väl sorterat skick som gåva till Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek för att där finnas tillgängligt för framtida forskning, vilket är i överensstämmelse med SLMKs ändamål att sprida information om kärnvapenfrågan. För förvaring av kvarvarande material som vi vill spara, har vi hyrt ett mindre förrådsutrymme.

EKONOMI

SLMK har en stabil ekonomisk situation. Internt genererade medel i form av medlemsavgifter, gåvor från medlemmar och givare samt spararnas bidrag via Swedbank Roburs Humanfond utgjorde under verksamhetsåret ca 70 % av föreningens inkomster. Framförallt medlemmarna och de associerade medlemmarna skänker regelbundet extra bidrag till verksamheten. Vi har dessutom en krets med trogna givare och stödpersoner. Givarnas generösa svar på våra brevupprop gör att vi i regel kan mobilisera ekonomiska resurser för angelägna projekt vilket är mycket värdefullt. Det ideella sparandet i Swedbank Robur Humanfond gav 413 096 kr till SLMK i februari 2015.

Bokslutet den 31 augusti 2015 visade ett resultat på plus 234 640 kr. Balansomslutning drygt 5 miljoner kr. SLMK har en tillfredsställande buffert av sparat kapital. Vid bokslutet var ca 23 % av tillgångarna placerade i svenska och globala aktiefonder; resterande del var i huvudsak placerat i räntefonder och på bankkonton. Årsredovisningen finns på SLMKs webbplats under fliken "Om oss". SLMK har som policy att inte placera i fonder eller bolag som har anknytning till kärnvapenindustrin.

Från Folke Bernadotteakademin (FBA) beviljades i januari 2015 dels ett verksamhetsbidrag på 360 000 kr, dels ett projektbidrag på 175 000 kr. Verksamhetsbidraget var huvudsakligen riktat till tidskriften Läkare mot Kärnvapen och verksamheten vid vårt informationskontor i Stockholm. Projektbidraget var riktat till ett projekt med rubriken "Mot en ny agenda" som syftade till att förbättra SLMKs möjligheter att sprida information om kärnvapen genom modernisering av SLMKs webbplats, genom att på plats bevaka översynskonferensen av Icke-spridningsavtalet (NPT) samt genom aktiviteter under Almedalsveckan.

I juni 2015 beviljade FBA ett projektbidrag på 105 000 kr riktat till projektet "Nedrustning på schemat" som innefattade att närvara vid Första Utskottets möte i FN hösten 2015 samt en serie föreläsningar runt om i Sverige.

SLMK har ett 90-konto varför den ekonomiska redovisningen kontrolleras enligt Svensk Insamlingskontroll (SFI) föreskrifter som stipulerar att minst 75 % av insamlade medel skall användas till föreningens ändamål. SLMK har alltid klarat den gränsen med god marginal.

KVALITETSKOD ENLIGT FRIIS RIKTLINJER

SLMK är medlem i Frivilligorganisationernas Insamlingsråd, FRII, och har utarbetat en kvalitetskod enligt FRIIs riktlinjer. Koden antogs av styrelsen i mars 2014 och godkändes av föreningens auktoriserade revisor sommaren 2014. Som koden föreskriver, upprättar SLMK också årligen en effektrapport. Båda dokumenten finns publicerade på SLMKs webbplats, under fliken Om oss. I enlighet med kodrapportens krav har SLMKs styrelse upprättat en skriftlig intern arbetsordning för sitt arbete.

LÄKARE MOT KÄRNVAPENS VETENSKAPLIGA RÅD

Detta råd, som inrättades i samband med att SLMK bildades, blev vilande för en del år sedan. Rådet återskapades under år 2011 på initiativ av Jan Larsson och Martin Tondel. Rådet har formen av ett nätverk med 14 medlemmar, var och en med ett eget kunskapsområde att bevaka. Rådets uppgift är att upprätthålla kontakt med forskarvärlden och ta del av aktuell vetenskaplig forskning i anslutning till kärnvapenfrågan. SLMK styrelsen får regelbundet rapporter om rådets verksamhet. Rådets medlemmar medverkar med artiklar i tidskriften Läkare mot Kärnvapen och även i dagspressen.

Den 6 augusti 2015 var en artikel med rubriken *Går Sverige med i Nato kan kärnvapen placeras hos oss* införd på DN Debatt, undertecknad av 12 medlemmar i det Vetenskapliga rådet. Artikeln följdes av flera debattinlägg i olika tidningar. Som svar skrev tre av medlemmarna i Vetenskapliga rådet, Inge Axelsson, Thomas Jonter och Gunnar Westberg, en slutreplik i DN den 13 augusti med rubriken *Rätten att avstå från kärnvapen i Nato gäller bara i fredstid*.

Stefan Björnson, som är medlem i Vetenskapliga rådet, har skildrat rådets arbete i en artikel i LMK nr 141. En aktuell studie om klimatpåverkan vid ett regionalt kärnvapenkrig har med ekonomiskt stöd av SLMK genomförts av fil dr. Jenny Lindvall vid Meteorologiska Institutionen vid Stockholms Universitet, under överinseende av professor Gunilla Svensson, som är medlem i Vetenskapliga rådet. Studiens resultat kommer så småningom att publiceras i en vetenskaplig tidskrift. Ytterst kortfattat kan konstateras att tidigare forskningsresultat beträffande klimatpåverkan av kärnvapenkrig står sig.

FRIVILLIGARBETE OCH ERSÄTTNINGAR

Föreningsarbetet vilar till stor del på ideellt arbete som utförs utan ersättning. Många medlemmar bidrar med stora och små arbetsinsatser. Från det gångna verksamhetsåret inrapporterade 38 personer totalt ca 564 arbetsdagar med ideellt utfört arbete. SLMK har en sparsam policy beträffande ersättningar till medlemmar. Vid styrelsemöten erhåller styrelsemedlemmarna kostnadstäckning för resa och övernattningskostnader. Inför konferenser och andra möten tas beslut från gång till gång. Full kostnadstäckning ges i regel bara till studenter och anställda samt ibland till personer som har specifika uppdrag för föreningens räkning. I öv-

riga fall ersätts endast konferensavgiften eller ges resebidrag motsvarande billigaste resa. Ett dokument med formalisering av dessa rutiner antogs av styrelsen i april 2013.

INFORMATIONSBLADET LÄKARE MOT KÄRNVAPEN, LMK

Denna medlemstidskrift utkommer med fyra nummer per år. Under verksamhetsåret utgavs följande nummer med huvudteman:

Nr 138 november 2014. Förändringar inom svensk nedrustningspolitik.

Nr 139 jan-feb 2015. Rapport från Wienkonferenserna om humanitära konsekvenser av kärnvapen.

Nr 140 mar-apr 2015. På besök i Bryssel: Nato, ryssar och EU.

Nr 141 juni-juli 2015. Rapport från NPT i New York.

Tidningens upplaga är ca 4000 ex. Det är den enda regelbundet utkommande tidskrift i Sverige som bevakar området kärnvapennedrustning. Jan Larsson och Ulf König har sedan ett tjugotal år varit huvudredaktörer för tidningen. Gabriel Holmbom ansvarar för layout. Under vinjetten 'Internationell utblick' medverkar Inge Axelsson i varje nummer med aktuella, intressanta notiser och referat från många internationella tidskrifter och databaser. Tidningen är även medlemsblad för vår danska systerförening Danske Læger mod Kernevåben, DLMK. På utskickslistan står många bibliotek och institutioner samt personer verksamma inom politik och förvaltning. Tidskriften kan läsas på SLMKs webbplats.

FORTBILDNING OCH UTVECKLING

En ständig fortbildning inom verksamhetsområdet sker för medlemmarnas del genom tidningen Läkare mot Kärnvapen och medlemsutskick per brev. Rikligt med aktuell information finns på SLMKs webbplats. Medlemmarna erbjuds att prenumerera på ett elektroniskt nyhetsbrev som utsändes ungefär 6 ggr per år av Leonore Wide och Meit Krakau. Dessemellan skickas olika nyheter ut via samma e-postlista. På våra styrelsemöten ingår ofta ett utbildningsinslag. Vid styrelsemötet i september 2014 höll Gunnar Westberg ett föredrag med rubriken "Världsläget och kärnvapnen". Vid styrelsemötet i november fick vi besök av Tariq Rauf, programdirektör vid SIPRIs avdelning för nedrustning och icke-spridning. Ett återkommande inslag vid styrelsemötena har varit diskussioner om framkomliga vägar mot vårt långsiktiga mål. Efter årsmötet i januari 2015 ägnade vi ett arbetspass åt genomgång, planering och prioritering av arbetet under det kommande året. Vid vårmötet i Trondheim talade Kjøl Egeland, norsk forskare knuten till ILPI och Oxfords universitet om sitt forskningsområde som är det humanitära initiativet.

KLIMATKOMPENSATION FÖR FLYGRESOR

Vid årsmötet i januari 2009 beslutades att SLMK ska klimatkompensera för alla flygresor som görs i SLMKs regi. Efter några års beräkningar av utsläpp av koldioxid-ekvivalenter från flygresorna och motsvarande kostnader för

klimatkompensation, bestämde styrelsemötet i januari 2013 att föreningens klimatkompensation tills vidare sker genom årlig inbetalning av 10 000 kr till Vi-skogen.

MEDLEMSBREV

Förutom tidskriften Läkare mot Kärnvapen får föreningens medlemmar vanligtvis tre medlemsbrev per år med aktuell information om arbetet med kärnvapennedrustning och föreningens verksamhet. Den som missat att betala sin medlemsavgift erhåller flera påminnelsebrev med ytterligare information.

SLMK PÅ NÄTET www.slmk.org

Webbplatsen sköts av Josefin Lind och Clara Levin. Under våren 2015 genomgick webbplatsen en grundlig modernisering och uppdatering. Uppdatering sker så gott som dagligen. På den nyinrättade bloggen, slmk.org/blogg kan medlemmarna bidra med egna betraktelser på ett mera personligt sätt. SLMK på Facebook, facebook.com/SLMK.1981 uppdateras också mycket ofta och har blivit allt flitigare besökt. Även SLMKs twitterkonto, twitter.com/IPPNWSweden har ett ökande antal följare. SLMK är medlem i Globalportalen, globalportalen.org.

LÄR OM KÄRNVAPEN www.läromkarnvapen.se

I december 2014 lanserades den nya versionen av Lär om Kärnvapen med ny design och uppdaterade texter. Clara Levin basade för projektet "Lär om Kärnvapen 2.0" som genomfördes med projektmedel från Folke Bernadotteakademien. Texterna finns på svenska, norska, engelska och delvis på ryska. De ger grundläggande information av kärnvapenfrågorna ur olika synvinklar och är tänkta för alla som är intresserade av att lära sig mer om dessa frågor. Se även presentation i LMK nr 140.

LÄR OM KÄRNVAPEN FÖR LÄRARE www.laromkarnvapen.se/for-larare

Idéer och inspiration för skolundervisning, tänkt för gymnasiet, årskurs 8 - 9 och folkhögskolor, finns på denna webbplats som även nås via Lär om Kärnvapen. Materialet baserar sig på ett mer omfattande material på ICANs webbplats, icanw.org/resources/schools/ och innehåller även länkar till andra webbplatser med informativt material.

INRIKES AKTIVITETER

ALMEDALSVECKAN I JULI 2015

Under denna vecka deltog 8 personer från SLMK i föreningsaktiviteter. Den 2 juli anordnade SLMK i samarbete med Uppsala universitet ett seminarium med följande frågeställningar: "Vilka är de humanitära aspekterna av kärnvapen, baserade på vetenskap? Vad händer med klimatet efter ett regionalt kärnvapenkrig och vad det kan få för medicinska konsekvenser? Vad blev resultatet av översiktsskonferensen av icke-spridningsavtalet och vilken roll bör Sverige spela?" Talare var Gunilla Svensson, professor i meteorologi, Stockholms universitet, Andreas Tolf, ordförande SLMK och Clara Levin, SLMK. Därefter följde en politikerdebatt om Sveriges roll i kärnvapennedrustningen med representanter för flera riksdagspartier. Båda samtalen leddes av Peter Wallensteen. Seminariet spelades in och kan ses på: media.medfarm.uu.se/play/video/5093/ Liksom förra året anordnade SLMK flera lyckade aktioner centralt i Visby, då vi erbjöd blodtrycksmätning och passade på att informera om kärnvapen samtidigt.

FILM OM LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

En kort (3 min) informationsfilm om SLMK och arbetet för kärnvapennedrustning producerades 2013 med medel från Folke Bernadotteakademien och insamlade medel. Filmen heter "Vi är Läkare mot Kärnvapen" och kan ses på SLMKs webbplats samt YouTube. Filmen försågs sedan med engelsk text, finns på YouTube: youtube.com/watch?v=3X8jXNrRFJY

FILMEN "THE MAN WHO SAVED THE WORLD"

Tillsammans med flera andra IPPNW-föreningar gav SLMK år 2012 ett startbidrag till ett filmprojekt, en dokumentärfilm om den ryske officeren Stanislav Petrov som är känd för att han år 1983 räddade världen från atomkrig. Se även artikel i LMK nr 140. Filmen "The Man Who Saved the World" har visats på biografer runt om i Sverige under våren 2015 samt på SVT1 under hösten 2015. Clara Levin och Meit Krakau inledde en filmvisning på biografen Zita i Stockholm i april 2015 och informerade om bakgrunden till filmen.

BESÖK AV SETSUKO THURLOW

I början av december 2014 kom Setsuko Thurlow till Stockholm på inbjudan av SLMK. Hon överlevde atombombningen av Hiroshima, hon är en "hibakusha". Nu ägnar hon sitt liv åt att sprida information om atombombernas ofattbara katastrofala konsekvenser och att verka för avskaffandet av kärnvapnen. Den 3 december anordnade SLMK ett seminarium i riksdagen med Setsuko Thurlow och Eric Schlosser vars bok "Bomben" just kommit ut på svenska. Flera riksdagsledamöter deltog i seminariet. Från SLMK deltog Josefin Lind som presenterade programmet, samt Clara Levin och Leonore Wide. Samma kväll var SLMK medarrangör vid ett seminarium på Stockholms universitet med samma talare. Setsuko Thurlow besökte också en gymnasieskola där eleverna blev mycket tagna av hennes framställning. Hon hann också med att intervjuas i det populära TV-programmet Skavlan som sändes några

dagar senare. En film som spelades in under hennes besök "Meet Hibakusha Setsuko Thurlow" kan ses på YouTube. Se även reportage i LMK nr 139.

BESÖK AV FREDSBÅTEN, THE PEACE BOAT

På morgonen den 29 maj 2015 lade Peace Boat till vid Stadsgårdskajen i Stockholm för en dags besök och de hundratals kryssningsresenärerna spreds åt olika håll för sina planerade program. SLMK tog emot en grupp på åtta hibakushas som fick besöka två gymnasieskolor under dagen och berätta för eleverna om sina upplevelser. De besökte även Utrikesdepartementet; dock var utrikesminister Margot Wallström inte där den dagen. Nobelmuseet i Stockholm bjöd på en guidad extravisning. SLMK skickade ut ett pressmeddelande samma dag med rubriken: *Kärnvapenöverlevare vädjar till regeringen. 'Hibakushas' från Peace Boat hade nämligen vädjat till den svenska regeringen att gå med i Österrikes initiativ för att arbeta för ett förbud mot kärnvapen, the Humanitarian Pledge.* Det blev bra reportage i Dagens Nyheter och i lokaltidningen Mitt i Danderyd. Vi var sex personer från SLMK som deltog i mottagandet av Peace Boat-resenärerna. Se även artikel i LMK nr 141.

HIROSHIMAMINNESDAGEN 6 AUGUSTI 2015

Denna dag högtidlighålls minnet av atombombernas offer i Hiroshima och Nagasaki i augusti 1945. SLMK skickade ut två pressmeddelanden. Det första den 28 juli: Manifestation för fred och nedrustning på Hiroshimadagen; det andra den 6 augusti: 70 år sedan atombombningen av Hiroshima.

Medlemmar i SLMK anordnade eller medverkade vid manifestationer i Stockholm, Göteborg, Lund, Örebro, Uppsala och Sundsvall. Se utförligare rapporter nedan under avsnittet Lokalgrupper.

Stockholm: Program i Nobelmuseet. Torgmöte på Stortorget. Manifestation i Storkyrkan med utdelning av årets Anti-atombombsdiplom. Andreas Tolf medverkade som talare både på Stortorget och i Storkyrkan.

Göteborg: Gunnar Westberg talade vid möte i Fredslunden.

Lund: Birgitta Sahlström Kastlund talade i Domkyrkan och intervjuades först i radions P4 Malmöhus och sedan i P4 Extra den 9 aug.

Örebro: Ingrid Brånvall talade vid en traditionell manifestation med lyktnedläggning i Svartån.

Uppsala: Traditionell manifestation med lyktnedläggning i Fyrisån, arrangerad av Fredsam Uppsala.

Sundsvall: Elisabet Finné talade vid en ljusmanifestation anordnad av flera fredsföreningar.

DEBATTARTIKLAR OCH INSÄNDARE I SAMBAND MED HIROSHIMADAGEN

Göteborgs-Posten den 6 aug: *Ett internationellt förbud mot kärnvapen är möjligt.* Gunnar Westberg.

Sydsvenskan den 7 aug: *Dags att förbjuda kärnvapen.* Klas Lundius. Även införd i Landskrona Posten, Helsingborgs Dagblad, Nordvästra Skåne, Norra Skåne och Skånska Dagbladet.

Vetenskapliga rådets artikel på **DN Debatt** den 6 aug, se ovan.

Det förekom många artiklar och reportage i pressen i samband med 70-årsminnet. En förteckning av dessa finns hos SLMKs sekreterare.

ÖVRIGA INSLAG I MEDIA

Den 26 sept 2014 skrev Clara Levin tillsammans med andra aktiva inom ICAN en debattartikel i tidningen ETC med rubriken *Sverige måste ta ställning för kärnvapen-nedrustning.*

Den 3 mars 2015 fanns en debattartikel författad av Andreas Tolf i tidningen Sjukhusläkaren med rubriken *Avskaffa kärnvapnen innan de avskaffar oss.*

I mitten av mars intervjuades Andreas Tolf i Utrikespolitiska föreningens radio i Lund.

På påskafton, den 4 april 2015, skrev representanter för SLMK, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF), Röda Korset och Svenska kyrkan en artikel på DN Debatt med rubriken *Hög tid förbjuda kärnvapen på humanitära grunder.*

Förutom pressmeddelanden i samband med våra egna aktioner, sände SLMK ut ett pressmeddelande den 17 juni 2015: Vill Ryssland återstarta kärnvapenkapprustningen? – Detta med anledning av uppgifter om att Ryssland avsåg att utöka sin arsenal av interkontinentala kärnvapenmissiler.

DON'T BANK ON THE BOMB 2014

Hösten 2014 släppte organisationen PAX i Nederländerna en ny, utvidgad rapport om finansiella institutioner med investeringar i företag som har kopplingar till kärnvapenrelaterad produktion.

dontbankonthebomb.com

Josefin Lind skrev en sammanfattning på svenska med fokus på de svenska bankerna och AP-fonderna, *Don't Bank on the Bomb, Sverigespecial 2014*. Skriften kan läsas och laddas ner från SLMKs webbplats. Hon hade fört en dialog med alla de svenska finansiella institutioner som finns upptagna i rapporten, där också ett tjugotal företag med anknytning till kärnvapenproduktion finns listade. SLMK skickade ut ett pressmeddelande med rubriken *Svenska pensionspengar till kärnvapenindustrin.* Rapporten fick stort mediagenomslag. I DN den 22 november 2014, Ekonomidelen, fanns en helsida med rubriken *AP-fonderna investerar i kärnvapenindustrin*, där Josefin Lind var intervjuad. Nyheten togs upp i Sveriges radio Ekot, SVT nyheter, TV4 Nyheter, flera rikstidningar och ett tiotal landstortidningar. Se även rapport i LMK nr 139.

En animerad film om bankernas investeringar i kärnvapen, framställd av ICAN Sverige "Bygger din bank bomber? Byt bank!" Finns på webbplatsen:

<http://slmk.org/icanw/dela-filmen-bygger-din-bank-bomber-byt-bank/>

MEDICINSKA RIKSSTÄMMAN 2014

Stämman hölls i början av december 2014 på Waterfront, Stockholm. SLMK medverkade med en monter som var välbesökt. Vi hade där en vykortskampanj. Eftersom de fyra svenska storbankerna allesammans hade antagit en policy mot kärnvapen behövde vi bara använda vykort med en uppmuntrande text.

NÄTVERKET FÖR KÄRNVAPENNED-RUSTNING, nucleardisarmament.se

Inom detta nätverk samarbetar ett 15-tal svenska organisationer för fred och nedrustning. Deras representanter träffas regelbundet i Stockholm. Den gemensamma plattformen är arbetet för en kärnvapenfri värld. SLMK representeras av Leonore Wide, som varit Nätverkets ordförande sedan ett tiotal år, och Meit Krakau. Tre seminarier anordnades av Nätverket under det gångna verksamhetsåret:

29 nov 2014. Seminarium i samarbete med ABE Rubrik: Har NPT – ickespridningsavtalet – en framtid? Seminariet hade en nordisk infallsvinkel med talarna Erkki Tuomioja, utrikesminister, Finland, Rune Jensen, ambassadråd på Norges ambassad i Stockholm, Håkan Åkesson, UD-NIS Sverige samt Josefin Lind, SLMK. Samtalsledare Leonore Wide, SLMK.

16 april 2015. Seminarium på Utrikespolitiska Institutet, UI. Rubrik: Kärnvapennedrustning – hur uppnår vi framsteg? Anordnades av Nätverket för kärnvapennedrustning, UD, SIPRI och UI. Huvudtalare var utrikesminister Margot Wallström. Övriga talare: Sven-Olof Petersson, SIPRI, Eva von Oelreich, Svenska Röda Korset, ambassadör Henrik Salander samt Josefin Lind, SLMK. Leonore Wide inledde med en presentation av Nätverket. Se även artikel i LMK nr 141. Seminariet spelades in och kan ses på ui.se/Play

28 maj 2015. Seminarium i samarbete med ABE Rubrik: FNs konferens om kärnvapennedrustning – framgång eller fiasko? Detta var ett uppföljningsseminarium efter NPT översynskonferensen. En panel med talare medverkade: Johannes Andreasson, UD-NIS, ambassadör Henrik Salander och Clara Levin, SLMK. Samtalsledare Leonore Wide.

RIKSDAGSARBETET

Josefin Lind och Leonore Wide har hållit kontakt med ett nätverk mot kärnvapen som bildats i riksdagen. Före riksdagsvalet i september 2014 skickade SLMK ut fem frågor till alla riksdagspartier, alla ungdomsförbund och alla kvinnoförbund. Svaren som vi fick in sammanställdes i en tryckt skrift *Sverige & Kärnvapnen. Valguide 2014* finansierad med anslag från Folke Bernadotteakademin. Skriften finns att läsa och ladda ner från SLMKs webbplats. Efter riksdagsvalet har det varit lite trögt att komma igång igen med nätverkets arbete, då flera av de tidigare medlemmarna i nätverket inte kom med i den nya riksdagen.

Den 3 december 2014 anordnade SLMK ett seminarium i riksdagen med Hiroshimaöverlevaren Setsuko Thurlow och författaren Eric Schlosser, v.v. se ovan under rubriken 'Besök av Setsuko Thurlow'. Den 15 april 2015 anordna-

de SLMK tillsammans med IKFF ett riksdagsseminarium med diskussioner inför den kommande NPT-översynskonferensen.

Under året har Josefin Lind, Clara Levin, Leonore Wide och Meit Krakau haft ett flertal enskilda samtal med riksdagsledamöter från olika riksdagspartier.

LIFE-LINK FRIENDSHIP-SCHOOLS

Christina Vigre Lundius håller kontakt med denna organisation som arbetar med fredsutbildning i skolor i många länder. Life-Link grundades och drevs av framlidne Hans Levander, som också var aktiv medlem i SLMK i många år. SLMK ställer sig positivt till fortsatt samarbete.

SVENSKA LÄKARESÄLLSKAPET, SLS

SLMK är associerad medlem. Leonore Wide har som SLMKs representant deltagit i fullmäktigemöten.

UTRIKESDEPARTEMENTET

I mars 2015 hade utrikesminister Margot Wallström inbjudit ett tjugotal organisationer vilkas representanter fick presentera sina respektive organisationer och sina uppfattningar om de frågor som var mötets teman: nedrustning, icke-spridning och vapenexportkontroll. Andreas Tolf deltog för SLMK, Josefin Lind för ICAN och Leonore Wide för Nätverket för kärnvapennedrustning.

SLMK har som regel representerats av flera personer vid de informationsmöten som UD-NIS, Utrikesdepartementets enhet för nedrustning och icke-spridning, inbjudit föreningarna till inför och efter Första Utskottet i FN respektive översynskonferensen av Icke-spridningsavtalet NPT. SLMK följer uppmärksamhet hur Sveriges regering agerar i olika internationella fora där kärnvapennedrustning och icke-spridning avhandlas.

ÖVRIGT

Enskilda SLMK-medlemmar och stödpersoner har deltagit i möten och seminarier i olika sammanhang och informerat om kärnvapenfrågor. Något ambassadbesök blev det inte under året, fastän vi tog kontakt med två ambassader i Stockholm.

INTERNATIONELLT ARBETE

SLMKs arbete är i stor utsträckning internationellt inriktat och sker i nära kontakt med den internationella läkarrörelsen mot kärnvapen.

NORDISKT OCH EUROPEISKT SAMARBETE

SLMK har goda kontakter med den norska föreningen Norske leger mot atomvapen. SLMKs tidskrift Läkare mot Kärnvapen är medlemstidning för vår danska systerförening Danske læger mod kernevåben som också bidrar med artiklar. SLMK höll sitt vårmöte i Trondheim, på inbjudan av NLA. Vi fick då tillfälle att diskutera gemensamma frågor och utmaningar med våra norska kollegor. Åsa Lindström utsågs i januari 2015 till kontaktperson för SLMK till IPPNW Europa och håller kontakt med den regionala vicepresidenten Angelika Claussen, Tyskland.

INTERNATIONAL PHYSICIANS FOR THE PREVENTION OF NUCLEAR WAR, IPPNW, ippnw.org

IPPNW är en världsfederation med föreningar i ett 60-tal länder spridda över hela världen. SLMK håller kontakt med såväl IPPNWs huvudkontor i USA som systerföreningar i ett flertal länder. Under verksamhetsåret har SLMK inte haft någon representant i IPPNWs styrelse, vilket vi tidigare haft under många år. Gunnar Westberg, tidigare Co-president i IPPNW, håller kontakt med IPPNWs ledning och är en av skribenterna på IPPNWs blogg, peaceandhealthblog.com

SLMK betalar årligen den överenskomna medlemsavgiften på 4 US-dollar per medlem och år till centrala IPPNW d.v.s. omkring 10 000 US-dollar per år. IPPNWs prekära ekonomiska läge har uppmärksammats av SLMK. Under hösten 2014 företog Klas Lundius en grundlig genomgång av hur IPPNW finansierar sitt arbete. SLMK tillhör sedan många år de tre länder som betalar den största medlemsavgiften. De två andra är föreningarna i Tyskland och Japan. SLMK har genom åren specifikt stöttat den kärnvapeninriktade delen av IPPNWs arbete. Sålunda stödde vi IPPNWs programdirektör John Loretz med 5000 US-dollar för hans kärnvapenrelaterade arbete under verksamhetsåret. Dessutom utbetalades 1500 US-dollar till honom för arbetet med språkgranskning av den engelska versionen av Lär om Kärnvapen. SLMK har också stöttat enskilda personer och aktiviteter inom IPPNW. Carlos Umaña Silesky, ordförande i IPPNW Costa Rica, fick resebidrag om ca 1000 US-dollar för deltagande i en regional latinamerikansk konferens i Argentina, en lyckad konferens där Carlos Umaña bidrog med föredrag om kärnvapnens effekter. Se även Clara Levins artikel om Carlos Umaña i LMK nr 141. Projektet "Historic Kilimanjaro Climb", en aktion mot uranbrytning och mot kärnvapen, stöddes med 1000 US-dollar från SLMK. En dokumentärfilm som spelades in un-

der aktionen kan ses på: https://www.youtube.com/watch?v=sUpqJD_4GE&feature=share

Efter **IPPNWs världskongress i Astana, Kazakstan**, i augusti 2014 har SLMK tagit upp en dialog med IPPNWs ledning och påtalat att det behöver avsättas mer tid för det viktiga rådsmötet (Council) och att det måste hållas bättre ordning på vilka medlemsländer som betalat sin medlemsavgift.

I april 2015 i samband med ett privat besök hade Martin Tondel tillfälle att träffa ordföranden och vice-ordföranden i **IPPNW-föreningen i Nepal**, som SLMK hållit en viss kontakt med efter vårt stora Nepal-projekt för tio år sedan. Detta besök skedde en kort tid innan en förödande jordbävning inträffade i Nepal.

ICAN, INTERNATIONAL CAMPAIGN TO ABOLISH NUCLEAR WEAPONS, icanw.org

Denna internationella kampanj lanserades 2007 på initiativ av IPPNW för att skapa en stark opinion globalt för kärnvapennedrustning. Idag har ICAN över 400 partnerorganisationer i över 90 länder. SLMK har inträtt som partnerorganisation. Josefin Lind ingår i ICANs internationella styrgrupp och har fungerat som koordinator inom ICAN fram till sommaren 2015. Hon deltog i ett möte med ICANs styrgrupp i London i februari 2015. Hon deltog också i möten med diplomater och ett runda-bords-samtal i Geneve i april 2015 inför NPT översynskonferensen. Genom Josefin Lind kan SLMK få direkt information om vad som är på gång inom ICAN. Under hösten 2014 deltog Clara Levin i två möten för de aktiva inom ICAN. Det ena var ICAN Action Academy i Berlin 11-14 september 2014, som hade fokus på utbildning för att lära sig mer om kärnvapen och olika aspekter på kärnvapen, med deltagare från hela Europa. Det andra var ICAN Action Academy i Bryssel 24 -26 oktober 2014 med fokus på att utveckla strategier och lära sig mer om lobbying. Möten med bland annat Nato och Österrikes ambassad genomfördes. Se även rapport i LMK nr 138. I juli 2015 anordnade ICAN ett kampanjmöte i London där Clara Levin deltog.

FÖRSTA UTSKOTTET (FIRST COMMITTEE) I FN OKTOBER 2014

Josefin Lind och Cerese Olsson bevakade mötet på plats och rapporterade fortlöpande. Nyheten att Sverige i sitt tal på mötet stödde det Humanitära Initiativet mottogs med stor tillfredsställelse från SLMKs sida och vi spred nyheten brett genom våra kanaler.

ÖVERSYNSKONFERENSEN FÖR ICKE-SPRIDNINGSAVTALET (NPT) I NEW YORK, 27 APRIL – 22 MAJ 2015.

Gunnar Westberg, Clara Levin och David Victorin var där. Läs David Victorins rapport i LMK nr 141.

THE THIRD CONFERENCE ON THE HUMANITARIAN IMPACT OF NUCLEAR WEAPONS (HINW) ägde rum i Wien i början av december 2014 och var en uppföljning av de två tidigare konferenserna med samma tema i Oslo i mars 2013 och i Nayarit, Mexiko, i fe-

bruari 2014. 158 stater var representerade i Wien. Vid slutet av konferensen, den 9 december, gick Österrikes regering ut med en vädjan om internationellt samarbete för ett förbud mot kärnvapen, *the Austrian Pledge*, som senare döptes om till *the Humanitarian Pledge* (pledge = utfästelse). När denna verksamhetsberättelse skrivs i slutet av november 2015 har 121 nationer formellt ställt sig bakom utfästelsen, men vi väntar fortfarande på att Sveriges regering ska ställa sig bakom.

Dagarna innan regeringarnas konferens i Wien pågick civilsamhällets konferens, **ICAN Civil Society Forum Vienna** 6 - 7 december. Från SLMK deltog Åsa Lindström, Gunnar Westberg, Birgitta Sahlström Kastlund, Wenjing Tao, Josefin Lind, Clara Levin och Cerese Olsson. V.v. se utförliga rapporter och reportage i LMK nr 139.

DIALOGSEMINARIER. DIALOGUES AND SEMINARS WITH DECISIONMAKERS PROGRAMME

Möten och seminarier med beslutsfattare, särskilt i kärnvapenländernas huvudstäder, utgör sedan många år en viktig del av den internationella verksamheten. SLMK, främst Hans Levander, initierade och drev programmet de första åren. Gunnar Westberg deltog i ett dialogmöte med Nato, den ryska Nato-beskickningen samt EUs "utrikesministerium" i slutet av januari 2015. Se artikel i LMK nr 140.

Danderyd i november 2015

Meit Krakau

Sekreterare

ÅRSRAPPORTER FRÅN LOKALFÖRENINGAR OCH LOKALGRUPPER

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR SLMK STOCKHOLM, VERKSAMHETSÅRET 2014-09-01 - 2015-08-31.

(Återges här något förkortad och redigerad.)

Protokollförda arbetsmöten har hållits 7 gånger under verksamhetsåret. Möteslokal Läkarförbundet, Villagatan.

Årsmöte 2014

Vid årsmötet 8/10 2014 som bevisades av sju medlemmar och en associerad medlem beviljades styrelsen ansvarsfrihet. Bokslut visade en kassabehållning på 41 175,66 kr. Följande val av styrelse för det kommande verksamhetsåret gjordes: Ordf.: Leonore Wide, vice ordf.: Gösta Alfvén, kassör: Karin Wrangsjö, övrig ledamot: Meit Krakau, Eva Peterson (associerad medlem). Sekreterare alternerande. Studentrepr.: vakant. Revisorer: Bengt Erik Ginsburg, Monika Palmgren. Revisorsuppl: Anne-Marie Snellman. Valberedning: Carin Odhner, Karin Stenstedt.

Löpande aktiviteter under verksamhetsåret:

Under året har ett flertal av Stockholmsgruppens aktiviteter skett i samarbete med Josefin Lind (generalsekreterare SLMK) och Clara Levin (anställd under året som projektledare) som arbetar på SLMKs kansli på Norrtullsgatan 45 i Stockholm.

Fortsatt stöd till ICAN-Sverige, (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) med fokus på bl a "Don't Bank on the Bomb" som fått medial uppmärksamhet.

Josefin och Clara, Leonore och Meit har medverkat i medlemstidningen Läkare mot Kärnvapen, LMK. Leonore är tillsammans med Josefin kontaktperson för SLMK för riksdagsnätverket mot kärnvapen. De har tillsammans med IKFF haft planeringsträffar med riksdagsledamöter.

SLMK Stockholm deltar aktivt i "Nätverket för kärnvapenedrustning" med Leonore (ordf) och Meit. Angående seminarier anordnade av Nätverket, v.v. se ovan under Inrikes aktiviteter. Meit och Leonore författar tillsammans SLMK:s nyhetsbrev. De deltar i riksföreningens månatliga VU-möten via Skype. Arkivarie Ellinor Nilsson har färdigställt SLMK:s arkiv som nu förvaras på Arbetarrörelsen arkiv och bibliotek, med praktisk hjälp av Meit och Leonore. Karin Stenstedt bevakar SLMK:s medlemsregister avseende avlidna medlemmar.

Projektet "Kvinnan i fredsarbetet – en staty på initiativ av Svenska Läkare mot Kärnvapen" rapporteras till Stockholmsförenings arbetsgrupp. Skulptör är Peter Linde.

2014

Under oktober deltog Meit Krakau och Leonore Wide i möten med UD NIS inför och efter FN:s första utskott.

15-16 nov. SLMK riksstyrelsemöte i Stockholm. Stockholmsföreningen deltog och ordnade det praktiska.

3 dec. besök av Setsuko Thurlow som överlevde Hiroshimabomben.

4 dec. Leonore Wide talade vid seminarium på ABF anordnat av Kvinnor för Fred.

4-5 dec. Leonore Wide organiserade bemanningen av SLMK:s monter vid årets riksstämma. Vykortskampanj genomfördes riktat till de svenska bankerna.

9 dec. UD-möte där ett 40-tal ideella organisationer fick presentera sitt arbete för utrikesminister Margot Wallström. Leonore Wide deltog från SLMK.

16 dec. Josefin Lind och Leonore Wide besökte Kyrkans hus i Uppsala och diskuterade samarbete med bland andra Niklas Eklöv, Svenska kyrkan.

2015

24 jan. Riksföreningen SLMK höll sitt årsmöte på Norrtullsgatan 45, Stockholm. Det praktiska ordnades som brukligt av Stockholmsföreningen.

April-maj. Före och efter NPT-översynskonferens deltog Meit och Leonore i info-möten på UD NIS.

17-19 april. Nordiskt möte och styrelsemöte i Trondheim. Meit och Leonore deltog.

23 april. Visning på biograf Zita av filmen "The Man Who Saved the World". Introduktion av Clara Levin och Meit Krakau.

5 maj. Leonore Wide deltog som SLMK-representant i Svenska Läkaresällskapets fullmäktigemöte.

29 maj. besök av the Peace Boat.

6 juni. Leonore Wide talade vid Soka Gakkai-möte.

28 juni-5 juli. Almedalen. Seminarium med debatt med riksdagsledamöter. Från SLMK Stockholm deltog Gösta Alfvén och Eva Petersson.

6 aug. Hiroshimadagen.

På Nobelmuseet: Program med vikning av origami, papperstranor, guidad visning och diskussion.

På Stortorget: Möte arrangerat av Clara Levin med tal av Andreas Tolf, SLMK och Felix Rosén Nobelmuseet, sång, musik och poesiläsning samt en die-in aktion ledd av Åsa Lindström, SLMK.

I Storkyrkan: Manifestation för fred och kärnvapennedrustning, för tionde året i rad, arrangerad av SLMK och Stockholms domkyrkoförsamling. Planering och program: Leonore Wide och Clara Levin. Talare: Andreas Tolf SLMK, Bo Hermansson Röda Korset, Sofia Walan, Kristna Freds. SLMKs Anti-atombombsdiplom tilldelades Amanda Jackson, hållbarhetschef på Swedbank. Ett postumt hedersdiplom tilldelades Hans Levander. Annonser om manifestationen var införda i SvD, DN och ETC.

Stockholm 18 oktober 2015

Karin Wrangsjö

UPPSALA

Uppsala har ingen lokalgrupp men flera medlemmar är aktiva i föreningen. Hiroshimadagen högtidlighölls med lykt-nedsättning i Fyrisån. Ceremonin arrangerades av nätverket Fredsam Uppsala och SLMK gav ett ekonomiskt bidrag.

Jan Larsson

GÖTEBORG

I Göteborg organiserar sig SLMK inom Yrkesgrupper mot kärnvapen, YMK, och den organisationen finns i sin tur i Fredsam, där många föreningar samverkar. Under året har YMK som alltid haft ett möte på Hiroshimadagen. Gunnar Westberg talade och hävdade att kärnvapnen bör förbjudas.

Vi har också framträtt på Bokmässan i slutet av september 2014 med en monter. Där gjordes en namninsamling som krävde att Sveriges regering skulle kraftfullt engagera sig för ett kärnvapenförbud vid det kommande mötet i Wien. Uppropet gav 990 underskrifter! Vi hade också två scenframträdanden, kring "Ett nytt sätt att tänka i freds- och säkerhetspolitiken" respektive "Försvinner kriget om kärnvapnen försvinner?". I det sistnämnda konkluderade vi återigen att det inte finns belägg för att kärnvapen förebygger krig.

Gunnar Westberg har haft artiklar i Göteborgs-Posten och varit medförfattare i en artikel i Dagens Nyheter.

Göteborg i oktober 2015

Gunnar Westberg

ÖREBRO

För 21:a gången hedrade fredsföreningarna i Örebro offren för atombomberna i Hiroshima och Nagasaki med att sätta ut japanska ljuslyktor på Svartån i skymningen den 6 augusti. Det var 336 lyktor, så många som får plats i de jordgubbsslådor, som vi fått från Finnerödja. Under tiden spelade Jörgen Stenlund och Margareta Carlsson i folkviset on på fiol. Dessförinnan talade Ingrid Brånvall och påminde om att det är 30 år sedan IPPNW fick Nobels fredspris. IPPNW grundades av hjärtläkaren Bernard Lown från Boston och hans ryske kardiologkollega och vän Eugen Chazov. Åhörarna påmindes också om att det visserligen är olagligt att använda kärnvapen men att det inte finns något förbud mot att inneha, utveckla och transportera dem. Några tusen är färdiga för avfyrning inom minuter. Att förbjuda innehav av kärnvapen och att avskaffa dem är fredsorganisationernas främsta mål. Det är möjligt att förbjuda kärnvapen! Alla kan vara med! Tack vare ICAN, International Campaign to Abolish Nuclear Weapons, är vi på god väg. Åhörarna uppmanades att stödja ett upp-rop och underteckna detta med sitt namn. Web-adressen för att göra detta delades ut. Ebba Neander Bondestam, som tog initiativet till ljusceremonin 1995, var även detta år deltagare. Lykttillverkarna, paddlarna, ljuständarna och åskådarna uppgick till cirka 100 personer.

Ingrid Brånvall

Föreningen Svenska Läkare mot Kärnvapen har omkring 2600 läkare och medicinstudenter som medlemmar. Föreningen är baserad på ideellt arbete och är politiskt oberoende. SLMK ingår i världsfederationen International Physicians for the Prevention of Nuclear War, IPPNW.

SLMK:s övergripande mål är att förhindra kärnvapenkrig. För att nå detta mål krävs enligt vår uppfattning att alla kärnvapen i världen avskaffas.

Föreningens syfte är att sprida saklig och vetenskapligt välgrundad information om de medicinska effekterna av kärnvapen. Vi tänker då både på följderna av en kärnvapendetonation och på hälso-riskerna vid tillverkning, förvaring, lagring och transport av kärnvapen.

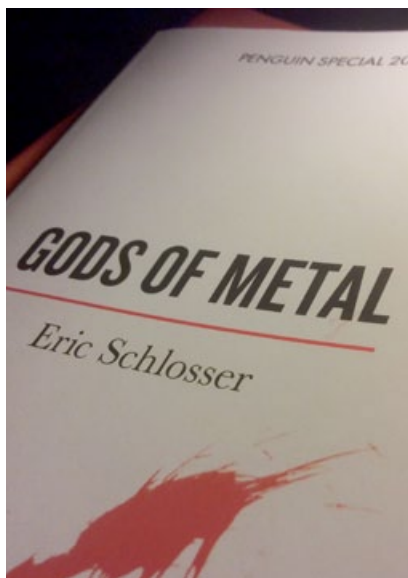

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

Lästips

GODS OF METAL

av Eric Schlosser (Penguin Books 2015)

Eric Schlosser är kanske mest känd för sina böcker *Snabbmatslandet: ett mål för McWorld* (2002) och *Bomben: ett knappttryck från kärnvapenkrig* (2014). I sin senaste bok, *Gods of Metal*, går Schlosser djupare in på Plogbillsrörelsens antikärnvapenaktioner, säkerhetsföretag och bristande säkerhet vid olika uran- och plutoniumanläggningar i USA. Det är en skrämmande läsning som väcker tankar och känslor om att kärnvapen, vapenuran och stora lager med plutonium måste elimineras och förbjudas – innan det är för sent.

Även om det kan vara lite svårt att hänga med i bokens svängar och ingångar, så är den välskriven med relevanta och intressanta fakta. På drygt hundra sidor får vi lära känna de tre plogbillsaktivisterna som år 2012 tog sig in på Y-12 *National Security Complex*, en vapenläggning i Oak Ridge, Tennessee, som var en del av Manhattanprojektet och där man idag tillverkar och förvarar vapenuran. Schlosser går igenom hur de tre aktivisterna gick till väga, varför de bröt sig in och han beskriver den bristande säkerheten. Flera privata säkerhets-

företag har gång på gång misslyckas med sitt uppdrag på amerikanska kärnvapenläggningar, kontrakten bryts ofta och säkerhetsnivån är låg. Schlosser menar att säkerheten är bättre på amerikanska fängelser än vid amerikanska vapenläggningar, och de som tar sig in på dessa anläggningar definieras som terrorister. Ett tankeväckande ordval i ett system där man verkar vara rädd för alla människor, men agerar först i efterhand. Boken utgör en chockerande beskrivning av säkerhetsbrister inom USA:s kärnvapenarsenal och är väl värd att läsa.

Av Clara Levin

Detta har hänt

HANDLINGSPLAN FÖR EN FEMINISTISK UTRIKESPOLITIK – UD MÖTER CIVILSAMHÄLLET

Utrikesminister Margot Wallström och bistandsminister Isabella Lövin hade den 13 nov bjudit in representanter för civilsamhällets organisationer till ett möte på UD för att presentera utrikesförvaltningens handlingsplan för en feministisk utrikespolitik 2015 – 2018. Ministrarna presenterade en sammanfattning av handlingsplanen och vi fick den utdelad i sin helhet – ett omfattande, ambitiöst, positivt och spännande dokument, som går att ladda ner via regeringskansliets hemsida. Bland mycket annat står där att utrikesförvaltningens arbete ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv som kan sammanfattas i tre "R":

Rättigheter: verka för alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, inklusive genom att motverka våld och diskriminering
Representation: verka för kvinnors deltagande och inflytande i beslutsprocesser på alla nivåer och inom alla områden, och eftersträva dialog med kvinnliga företrädare inklusive inom

civilsamhället.

Resurser: verka för att resurser fördelas så att jämställdhet, och alla kvinnors och flickors lika möjligheter att åtnjuta de mänskliga rättigheterna, främjas
Som bilaga finns ett "Axplock av hur den feministiska utrikespolitiken har bedrivits år 2014 – 2015". Presentationen följdes av en livlig frågestund där det framfördes mycket stöd för planen men också oro för hur den ska kunna genomföras i praktiken, inte minst vad gäller resurser.

Av Leonore Wide

SEMINARIUM OM KÄRNVAPENNEDRUSTNING OCH AKTUELL NEDRUSTNINGSPOLITIK

Nätverket för kärnvapennedrustning ordnade den 5 nov ett seminarium på ABF i Stockholm, där Kjölve Egeland från norska ILPI (*International Law & Policy Institute*) berättade om sin forskning. Han arbetar i Oxford med en avhandling om det Humanitära Initiativet och dess framväxt. Josefin Lind redogjorde sedan för den aktuella politiska situationen vad gäller kärnvapennedrustning i FN:s första utskott som just pågick i New York. Vi fick under seminariet direkt mejlrapport om hur Sverige röstade i de olika resolutionerna. Sofia Tuvestad, IKFF, ledde den efterföljande frågestunden med ett trettiotal engagerade seminariedeltagare.

Av Leonore Wide

ARTIKELSERIE

CLOSE CALLS

DE GÅNGERNA VAR VI NÄRA
KÄRNVAPENKRIG Av Gunnar Westberg

Detta är den andra artikeln i vår serie om "Close calls", ögonblick då världen var nära ett stort kärnvapenkrig. I den förra artikeln beskrevs hur överstelöjtnant Stanislav Petrov i september 1983 avstod från att rapportera om ett sannolikt anfall med kärnvapen mot Sovjetunionen eftersom hans intuition talade emot ett amerikanskt anfall och han visste vilka konsekvenserna skulle bli. Det visade sig mycket riktigt vara ett falskt alarm på grund av ett fel i datasystemen. Händelseförloppet beskrivs i filmen "Mannen som räddade världen". Den här gången beskriver Gunnar Westberg en Natoövning samma år som kunde fått katastrofala följder.

I nästa nummer får vi den sista rapporten i vår serie om Close Calls, tillsammans med en diskussion om vilka risker som dominerar idag.

"Påståendet att kärnvapen kan behållas för alltid utan att någonsin användas – avsiktligt eller av misstag – är inte trovärdigt"

Slutsats av Canberrakommissionen i dess rapport 1996. Kommissionen hade som medlemmar bl. a. ett antal erfarna generaler.

ABLE ARCHER
– en Natoövning som kunde blivit den sista

Det är märkligt hur den "säkerhetspolitiska" sekretessen hindrar oss från att få veta sådant som är verkligt viktigt för oss. Petrov-incidenten 1983, "Mannen som räddade världen", som diskuterades i förra numret av LMK blev bekant först genom att en sovjetisk general på sin dödsbädd, efter det kalla krigets slut, lättade sitt hjärta.

Två månader efter Petrov-incidenten höll Nato en övning, Able Archer, som kanske var ännu närmare att orsaka det världsförstörande atomkriget. Vissa av händelserna har varit kända för många militärer och politiker i Ryssland och i USA, men det var först när organisationen Nuclear Information Service år 2013, med stöd av the Freedom of Information Act, fick tillgång till en del av de amerikanska hemligstämplade handlingarna som vi fick kännedom om förloppet. Viktiga dokument från USA och Storbritannien och framför allt från Ryssland är fortfarande inte tillgängliga. Varför "skyddar" myndigheter oss mot

kunskapen om de största hot vi varit utsatta för?

Able Archer var en övning inom Nato som genomfördes i början av november 1983. Övningen avsåg att simulera en kärnvapenattack som skulle stoppa ett sovjetiskt anfall. Omkring 40 000 soldater deltog i övningarna och stora truppförflyttningar skedde.

Denna stabsmanöver skilde sig i princip inte från liknande övningar under tidigare år. Den kunde i viss grad följas med sovjetisk signalspaning. Vad som var nytt var att spänningen mellan stormakterna var starkare än tidigare. I bakgrunden fanns den sovjetiska operation RYAN, en akronym för attack med kärnvapenmissiler. Denna hade antagits av ryska KGB två år tidigare och innebar att man förväntade sig en kärnvapenattack från USA. Här förelåg en livsfarlig kombination av Reagan-retorik och sovjetisk paranoia. Order hade utgått till alla KGB-agenter att rapportera aktiviteter som kunde tyda på att en attack förbereddes.

Sovjetledarna oroade sig för att övningen Able Archer kunde vara en parallell till Hitlers Operation Barbarossa, den militärmanöver under andra världskriget som plötsligt blev en attack på Sovjet. Sovjetunionen beordrade kärnvapenbärande bombplan till högsta beredskap med piloter på plats i cockpit. Ubåtar med kärnvapen sändes in under den arktiska isen. Missiler av typ SS-20 gjordes avfyrningsberedda.

Övningarna avslutades av Nato med en order om avfyrning av kärnvapen mot mål i Sovjet och Östeuropa. Men inga missiler avfyrares och deltagarna från Nato-länderna kunde åka hem.

Den brittiske premiärministern Margaret Thatcher fick efter övningen information om hur allvarligt man missuppfattat situationen i Ryssland och att en Nato-övning varit nära att leda till ett kärnvapenkrig. Hon konfererade med president Ronald Reagan.

▲ Ronald Reagan uttalade en tid efter övningen att "A nuclear war can not be won and must never be fought". Reagan fortsatte denna utveckling fram till det berömda mötet i Reykjavik 1986 där han och President Gorbatsjov, under ett dygn, var överens om att avskaffa kärnvapnen före år 2000.

Övningarna avslutades av Nato med en order om avfyrning av kärnvapen mot mål i Sovjet och Östeuropa. Men inga missiler avfyrares och deltagarna från Nato-länderna kunde åka hem.

Det är troligt att denna information, tillsammans med den påverkan som filmen "The Day After" hade på den gamle skådespelaren Reagan, bidrog till den "omvändelse" som uttrycktes i hans State of the Union-budskap 1984: "A nuclear war can not be won and must never be fought". Reagan fortsatte denna utveckling fram till det berömda mötet i Reykjavik 1986 där han och President Gorbatsjov, under ett dygn, var överens om att avskaffa kärnvapnen före år 2000.

En intressant och oroande bild av hur övningarna uppfattades i Ryssland ges i den dokumentära filmen "1983: Brink of the Apocalypse". Filmen är grundad på de dokument som blev tillgängliga 2013 och på intervjuer med många som var aktiva i situationen.

Man får bilden av att två spioner var viktiga för att övertyga KGBs ledning om att inget anfall var på väg. Den ene, rysk spion i Nato-högkvarteret, upprepade att detta var en övning och inget anfall. De andre, en dubbelspion i London, gav samma bild.

Riskbedömning: Bristande insikt i USA och Nato om hur Ryssland uppfattade motståndarnas planer var det stora hotet. Räddade spionerna världen? ❖

Referenser:
Film 1983: Brink of the Apocalypse, finns på youtube

Chatham house report "Too close for comfort" är en viktig källa beträffande många incidenter med kärnvapen: www.chatham-house.org

Dokument från Nuclear Information Service: www.nuclearinfo.org

ERIC SCHLOSSER: TANKAR OM FRAMTIDEN

För 6 år sedan stöddes elimination av kärnvapen av många prominenta människor, t.ex. tre amerikanska presidenter: George H. W. Bush, Jimmy Carter och Barack Obama, tre amerikanska utrikesministrar: Henry Kissinger, James Baker och George Shultz och presidenterna i Kina och Ryssland.

Nu har tidvattnet tyvärr vänt. Alla kärnvapenländer moderniserar sina vapensystem. President Putin talar om att använda taktiska kärnvapen för att möta en numerärt överlägsen NATO-armé. Kärnvapenhotet är inte "inne" i den politiska debatten, på nyhetssidor och i ledare.

Kärnvapen är inte bara symboler. De är också maskiner, historiens dödligaste maskiner, och liksom alla andra maskiner kan de gå fel. Eric Schlosser har skrivit om detta i boken *Command and Control: Nuclear Weapons, the Damascus Accident, and the Illusion of Safety* (2013).

Genèvekonventionen förbjuder användning av vapen som urskillningslöst slår mot civilpersoner vilket kärnvapnen gör. De flesta av jordens länder, inklusive de fem ursprungliga kärnvapenländerna (P5), har i icke-spridningsavtalet lovat att förhandla fram "A treaty on general and complete disarmament under strict and effective international control", något som de också brutit mot.

Schlosser kommer inte med något nytt förslag om hur vi ska bli av med kärn-

vapnen. Men vi måste få kärnvapnen upp på den politiska dagordningen och icke-kärnvapenländerna måste ta det ansvar för nedrustning som kärnvapenländerna inte tar.

Eric Schlosser: Today's nuclear dilemma. Bulletin of Atomic Scientists, November/December 2015

WMA KRÄVER ELIMINATION AV ALLA KÄRNVAPEN

Vid ett möte i Moskva den 17 oktober antog World Medical Association, som samlar olika länders läkarförbund, en skarp resolution mot kärnvapen som bl.a. innehöll följande text: "The WMA condemns the development, testing, production, stockpiling, transfer, deployment, threat and use of nuclear weapons and requests all governments to refrain from the development, testing, production, stockpiling, transfer, deployment, threat and use of nuclear weapons and to work in good faith towards the elimination of nuclear weapons."

IPPNW Peace and Health blog 17 oktober 2015

PAKISTAN

Pakistan har nu troligen 110-130 kärnvapen, 20 upp från 2011 (90-110), däribland små, taktiska vapen. Vapnen kan bäras av bombflygplan (F-16 och Mirage, ca 36 stycken), ballistiska missiler som avfyras från land (ca 86) och kryssningsmissiler (ca 16). Om 10 år kan landet, enligt en prognos, ha 220-250 kärnvapen och vara den femte största kärnvapenmakten.

Nuclear Notebook, Bulletin of Atomic Scientists, November/December 2015

EUROPA

NATO har troligen omkring 180 atombomber i Europa, över hälften i Italien och Turkiet men också i Belgien, Holland och Tyskland. Bombarna är avsedda att fällas främst från F-16 och Tornado som är USA-tillverkade jakt- och bombflygplan. Aktuella flygbaser i Italien och Turkiet har nu byggts om och moderniserats – för att de var för osäkra och/eller för att NATO är rädda för terroristangrepp mot baserna? Den turkiska flygbasen ligger bara 110 km från Syrien. Italienska polisen grep tidigare i år två misstänkta terrorister som sades ha planerat en attack mot en av de italienska baserna för kärnvapenbombare.

Hans Kristensen, Federation of American Scientists (FAS), FAS blog 10 september och 22 juli 2015

KINA: MIRV

USA, Ryssland, Frankrike och Storbritannien har sedan länge MIRV ("multiple independently-targetable re-entry vehicle), dvs. missiler med en strids-spets som, när den träder in i atmosfären, splittras upp i flera kärnvapen som oberoende av varandra kan styra mot olika mål. Nu tyder information från underrättelsekällor i USA att det återstående P5-landet, Kina, nu också har MIRV.

Hans Kristensen, FAS blog den 11 maj 2015

JÄMFÖRELSE AV RISKER

När ett ryskt flygplan störtade i Egypten i oktober blev det mycket uppmärksammat över hela världen för att det var en fruktansvärd olycka (alla 224 ombord dog) och för att sådana olyckor dessbättre är mycket sällsynta. Dagliga dödsfall bland barn under 5 år motsvarar att det varje dag skulle störta 72 passagerarplan fulla med barn (16 288/224). Ett plan var 20:e minut, dygnet runt. Vi skulle bli helt avtrub-

▲ Eric Schlosser

▲ Frankrikes tidigare president Jacques Chirac sade redan 2006 att Frankrike kunde tänkas använda kärnvapen mot länder som skyddar terrorister.

bade, inte orka höra rapporter om alla olyckor.

Antalet döda vid det fruktansvärda terroristdådet i Paris i november motsvarar trafikdödsfallen i Frankrike i 2 genomsnittliga veckor.

Jag vill inte förringa det lidande som dessa katastrofer förorsakar men vi måste sluta borttränga de mycket större katastrofer som tornar upp sig vid horisonten: kärnvapenkrig och klimatkatastrof. Ett kärnvapenkrig kan utplåna Paris, Stockholm och alla andra städer. Vi måste kraftfullt arbeta för att eliminera alla kärnvapen!

Statistik från www.unicef.org

ATT PROVOCERA FRAM ANVÄNDNING AV KÄRNVAPEN

En svensk forskare med en framstående ställning vid det franska institutet för strategiska analyser, Lars Wedin, sade nyligen i en intervju som publicerats i svenska och norska tidningar att Frankrike kan tänkas använda kärnva-

pen mot ISIS, även om han anser det osannolikt.

Användning och hot om användning av kärnvapen strider mot internationell och humanitär lag. Det klarlades av den internationella domstolen i Haag 1996 i sitt utlåtande till FN:s generalförsamling. Frankrike har redan tidigare visat att man inte bryr sig om humanitär lag i detta sammanhang. President Chirac sade redan 2006 att Frankrike kunde tänkas använda kärnvapen mot länder som skyddar terrorister.

Om man nu inte är expert och inte fransk politiker framstår dessa hot som kriminella och dåraktiga. Kriminella, inte bara därför att de bryter internationell lag utan därför att angrepp med dessa folkmordsvapen skulle innebära ett brott mot mänskligheten. Dåraktiga, därför att Frankrike då skulle framstå som en ännu större gangster än ISIS. En kärnvapenattack skulle, även om man inte siktar mot en större stad, kunna medföra kanske hundratusen döda. Ett radioaktivt moln skulle

förgifta mark, vatten och mat inte bara i Syrien men i grannländer, i vart fall vid en markexplosion.

En kanske ännu värre konsekvens är att kärnvapnen inte längre skulle vara tabubelagda. Det tabu, den kärnvapen-tröskel, som bidragit till att kärnvapen inte använts i Koreakriget, i Vietnam, i Irak, skulle sänkas. Kärnvapen skulle bli "användbara". Redan den franska retoriken har verkat i denna riktning och ökar därigenom risken för att fler stater skaffar dem.

Argumentationen handlar om att normalisera kärnvapen, som att kärnvapen skulle vara som vilket annat vapen som helst. Ingen politiker bör normalisera kärnvapen och ingen bör provocera fram användning av kärnvapen. Det gäller nu för alla världens ledare att agera med förnuft och med hänsyn till civilbefolkningen, så att världen kan bli en bättre plats utan hot om användning av kärnvapen.

Gunnar Westberg, www.slmk.org/blogg

ORGANISATIONER MOT KÄRNVAPEN

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN - SLMK

Vi är den svenska sektionen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) som är en bred internationell organisation med 150 000 medlemmar, som har en kärnvapenfri värld som gemensamt mål. I Sverige är vi idag nästan 2 600 läkare och medicinstudenter som är medlemmar. Dessutom har vi associerade medlemmar från yrkesgrupper som liksom läkare vill värna liv och hälsa, nämligen tandläkare, forskare, ingenjörer, sjuksköterskor, sjukgymnaster och analytiker.

Både Svenska Läkare mot Kärnvapen och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om vapnens medicinska effekter.

Som medlem får du tidningen Läkare mot Kärnvapen 4 gånger/år. Det är den enda svenska tidskriften om kärnvapen.

Vårt arbete finansieras till ca 80 % av medlemsavgifter. Utan detta stöd skulle vi inte kunna agera så självständigt och vetenskapligt trovärdigt som vi gör idag. En stark röst för de humanitära och medicinska nedrustningsargumenten är nödvändig i dagens kärnvapendebatt. Vi är den rösten, tack vare en engagerad läkarkår. Medlemsavgiften är 290 kr/år för läkare och 200 kr/år för associerade medlemmar. Alla studenter betalar 100 kr/år. Bankgiro 901-0901.

Du hittar oss på webben: www.slmk.org eller [facebook.com/SLMK.1981](https://www.facebook.com/SLMK.1981)

Som associerad medlem deltar du i verksamheten och har samma förmåner som ordinarie medlemmar, med den enda skillnaden att du inte kan inneha en styrelsepost.

INTERNATIONELL KAMPANJ FÖR ETT KÄRNVAPENFÖRBUD

2007 lanserade IPPNW en bred kampanj för kärnvapnens avskaffande som getts namnet ICAN – International Campaign to Abolish Nuclear Weapons. Idag samlar den över 350 organisationer i fler än 90 länder som ställt sig bakom kampanjens krav på ett internationellt avtal som förbjuder kärnvapen. I Sverige medverkar elva stora freds- och miljöorganisationer i ICAN som drivs av initiativtagaren Svenska Läkare mot Kärnvapen.

www.icanw.org / www.icanw.se | [facebook.com/ican.sweden](https://www.facebook.com/ican.sweden) | Twitter @ICAN_Sweden

DANSKE LÆGER MOD KERNEVÅBEN - DLMK

Bestyrelsen består af: Alexandra Schou formand, Niels Dahm kasserer, Adeel Riaz Ahmed international councillor, Povl Revsbech hjemmeside, Anton Aggernæs, Klaus Arnung, Sarah Ndoni og Marianne Kromann bestyrelsesmedlemmer. Tilknyttet er Bent Pedersen som revisor.

DLMK:s bestyrelse

Alexandra Schou, København, 27218115, alixschou@hotmail.com
 Niels Dahm, Faaborg, 62618361, dahm@avernak.dk
 Povl Revsbech, Brabrand, 86264717, povl.revsbech@gmail.com
 Adeel Riaz Ahmed, Albertslund, 23370484, adeel165@yahoo.com
 Anton Aggernæs, Frederiksberg, 38343507, aggernaes.a@dadlnet.dk
 Klaus Arnung, Vedbæk, 45661181, k.arnung@dadlnet.dk
 Sarah Ndoni, København, 50247452, ndoni_sar@hotmail.com
 Marianne Kromann, København, 60219217, marianne_kromann@hotmail.com

KANSLI

Generalsekreterare

Josefin Lind
 08-400 204 83
 0760-24 51 58
josefin.lind@slmk.org

Ekonomi- och medlemsansvarig

Cerese Olsson
 08-400 204 83
cerese.olsson@slmk.org

Projektledare

Clara Levin
 076-017 38 69
clara.levin@slmk.org

Svenska Läkare mot Kärnvapen
 Norrtullsgatan 45
 113 45 Stockholm

Kassör

Klas Lundius
 Svenska Läkare mot Kärnvapen
 Håkantorsmölle
 281 91 Perstorp
klas.lundius@slmk.org

PERSONPORTRÄTTET

Carin Odhner

Profession:

Pensionerad specialist i barn- och ungdomspsykiatri, leg. psykoterapeut

Uppdrag i SLMK:

Sammankallande i valberedningen

Personligt: Medlem i föreningen sedan 1981 och länge dess representant i Stockholm i samarbetet med andra yrkesgrupper. Sammakallande i valberedningen, vilket ger inblick i den uthållighet och arbetsglädje som finns i styrelsens arbete mot kärnvapen. Att informera om och hålla frågan om kärnvapnens avskaffande levande ser jag som vår främsta uppgift. Och att knyta fler unga kollegor till oss för att bära uppdraget in i framtiden.

Skänk en gåva

Du vet väl om att det finns många olika sätt att skänka en gåva till föreningens arbete? Svenska Läkare mot Kärnvapen finansieras till ca 80 % av internt insamlade medel såsom medlemsavgifter och gåvor. Detta ger föreningen frihet att agera på snabbt uppkomna händelser och visar även på ett stort stöd för vårt arbete hos medlemmar, associerade medlemmar och stödpersoner.

90-KONTON

Våra 90-konton kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll och vi arbetar tillsammans med Frivilligorganisationernas Insamlingsråd (FRII) för en etisk insamlingsverksamhet vilket ger dig som en givare en trygghet om att de pengar du skänker används ändamålsenligt och etiskt.

BG 901-0901 samt PG 90 10 90-1

AUTOGIRO

Du vet väl om att du kan skänka en gåva och/eller betala din medlemsavgift via autogiro? Det sparar dig och oss arbete och underlättar föreningens ekonomiska planering. Kontakta din bank eller besök slmk.org för mer information eller anmälan.

MINNESGÅVA OCH ARV

Vid en närståendes bortgång kan man ge en minnesgåva till Svenska Läkare mot Kärnvapen. Sätt in valfritt belopp på något av våra 90-konton och kontakta oss på kansliet (info@slmk.org eller 08-400 20 83) så skickar vi ett minneskort till de anhöriga.

Visste du att du kan testamentera hela eller delar av kvarlåtenskapen till Svenska Läkare mot Kärnvapen? Uppge vårt organisationsnummer 812000-2202 när du upprättar ditt testamente.

LÄS MER OM VAD DET INNEBÄR ATT SKÄNKA EN GÅVA TILL OSS, HITTA DOKUMENT OM GRANSKNING OCH RAPPORTERING MED MERA PÅ VÅR HEMSIDA

slmk.org

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

Avsändare:
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norrullsgatan 45
113 45 Stockholm
Sweden

Följ med SLMK på resa till
LETTLAND & LITAUEN
8-12 juni 2016

Följ med Läkare mot Kärnvapen på en unik guidad resa till kalla krigets
bortglömda platser i Lettland och Litauen.

Tillsammans med författaren till boken Undergångens skuggor, Peter Handberg,
besöker vi lämningar av kärnvapensilos och kommandocentraler, men vi hinner
också ströva i Riga och se bl.a. Kurlandhertigarnas slott i Jelgava.

När: 8-12 juni, 2016

Pris: 7650 kr

I priset ingår resa, del i dubbelrum, tolk samt
middag inklusive dryck på ut- och hemresa.
Pristillägg enkelrum: 1600 kr

Vi behöver din intresseanmälan senast den 31 januari.
Mejla info@slmk.org

Reseinformation: www.mejtresor.se

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985